ការសម្រេចបានវឌ្ឍនភាពៈ ការវិនិយោគផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបស់ចិនក្នុងតំបន់អាស៊ាន និងលើសពីនេះ

inclusive development international

ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មានទី២ៈ ធនាគារវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអាស៊ី

ប្រទេសចិនបានប្រកាសអំពីផែនការបង្កើតធនាគារវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអាស៊ី (AIIB) ក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ២០១៣។ មួយឆ្នាំក្រោយមក ប្រទេសអាស៊ីចំនួន ២១ បានចុះហត្ថលេខាលើអនុស្សារណៈនៃការយោគយល់ដោយឯកភាពចូលរួម។ គិតត្រឹមខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥ មានប្រទេសចំនួន ៥៧ បានចុះហត្ថលេខាជាសមាជិកស្ថាបនិក។ មូលនិធិដំបូងដែលត្រូវបានអនុម័តរបស់ AIIB មានទឹកប្រាក់ចំនួន ១០០ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក។ ភាគហ៊ុនធំជាងគេបំផុតនៅក្នុងធនាគារនេះគឺកាន់ដោយប្រទេសចិន ដែលមកទល់ពេលនេះមានចំណែកបោះឆ្នោតច្រើនជាងគេបំផុតក្នុងស្ថាប័នមួយនេះ។

ដោយមានការិយាល័យកណ្តាលនៅទីក្រុងប៉េកាំង ធនាគារនេះផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង"វិស័យផលិតភាពដទៃទៀត" ក្នុងទ្វីបអាស៊ី។ វិស័យទាំងនេះរួមមានជាអាទិ៍ដូចជា វិស័យអគ្គិសនី និងថាមពល វិស័យដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍ វិស័យអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទ និងកសិកម្ម វិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹក និងអនាម័យ វិស័យការពារបរិស្ថាន វិស័យអភិវឌ្ឍន៍ទីក្រុង និងឡូជីស្ទិក និងវិស័យដទៃទៀត។[1] គម្រោងដំបូងៗរបស់ធនាគារត្រូវបានប្រកាសនៅខែមេសា-ឧសភា ឆ្នាំ២០១៦ ដោយក្នុងនោះរួមមាន គម្រោងអគ្គិសនី ការដឹកជញ្ជូន និងការអភិវឌ្ឍទីក្រុង ក្នុងប្រទេសប៉ាគីស្ថាន តាជីគីស្ថាន បង់ក្លាដេស និងឥណ្ឌូនេស៊ី។ ក្រោយមក មានគម្រោងផ្សេងៗទៀតដែលត្រូវបានអនុម័តនៅក្នុងឆ្នាំដដែល។

ដំណាក់កាលសំខាន់ៗនៃការវិវឌ្ឍន៍របស់ AIIB

កាលបរិច្ឆេទ	ព្រឹត្តិការណ៍
ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៣	លោក Xi Jinping ប្រកាសផែនការបង្កើត AIIB។
ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤	ប្រទេសអាស៊ីចំនួន ២១ បានចុះហត្ថលេខាលើ MOU បង្កើត AIIB។
ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥	AIIB អនុម័តលើការដាក់ពាក្យសុំជាសមាជិករបស់ប្រទេសចំនួន ៥៧។
ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៥	ពិធីចុះហត្ថលេខាលើអត្ថបទកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់ AIIB។
កញ្ញា-តុលា ឆ្នាំ២០១៥	AIIB ធ្វើសេចក្តីព្រាងក្របខ័ណ្ឌការងារផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម ដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយ ហើយការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសង្គមស៊ីវិលត្រូវបានធ្វើឡើង។
ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦	ពិធីបើកសម្ពោធ AIIB ត្រូវបានធ្វើឡើង ហើយធនាគារត្រូវបានប្រកាសឱ្យបើកធ្វើអាជីវកម្ម។
ខែមករា ឆ្នាំ២០១៦	គោលនយោបាយផ្តល់ព័ត៌មានជាសាធារណៈបណ្តោះអាសន្នត្រូវបានអនុម័ត។
ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦	ក្របខ័ណ្ឌការងារផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមត្រូវបានអនុម័ត។
មេសា-ឧសភា ឆ្នាំ២០១៦	AIIB ប្រកាសអំពីគម្រោងក្នុងជុំដំបូង។
ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦	កិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំលើកទីមួយ ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅទីក្រុងប៉េកាំង។

សមាជិកភាពរបស់ AIIB

ប្រជាជាតិចំនួន ៥៧ បានចុះហត្ថលេខាជាសមាជិកស្ថាបនិករបស់ AIIB។ យោងតាមសម្ដីរបស់ប្រធានធនាគារនេះបានឱ្យដឹងថា គិតមកត្រឹមខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៦ នេះ មានប្រទេសចំនួន ៣០ បន្ថែមទៀតកំពុងស្ថិតក្នុងបញ្ជីរង់ចាំចូលជាសមាជិក។[2] តារាងខាងក្រោមបង្ហាញអំពីបណ្ដាប្រទេសជាសមាជិកស្ថាបនិកបែងចែកទៅតាមក្រុមតំបន់។

សមាជិកស្ថាបនិករបស់ AIIB

អាស៊ីបូព៌ា	**អាស៊ីអាគ្នេយ៍**	**អាស៊ីកណ្ដាល**	**អាស៊ីខាងត្បូង**	**អាស៊ីខាងលិច**
ចិន ម៉ុងហ្គោលី កូរ៉េខាងត្បូង	ប្រ៊ុយណេ កម្ពុជា ឥណ្ឌូនេស៊ី ឡាវ ម៉ាឡេស៊ី មីយ៉ាន់ម៉ា ហ្វីលីពីន សឹង្ហបុរី ថៃ វៀតណាម	កាហ្សាស្ថាន គីជីស្ថាន តាជីគីស្ថាន អ៊ូបេគីស្ថាន	បង់ក្លាដេស ឥណ្ឌា អៀរ៉ង់ ម៉ាល់ឌីវ នេប៉ាល់ ប៉ាគីស្ថាន ស្រីលង្កា	អាស៊ែបៃហ្សង់ ជ័រចៀ អ៊ីស្រាអែល ចំរដាន់ គុយវ៉ែត* អូម៉ង់ កាតារ រុស្ស៊ី អារ៉ាប៊ីសាអូឌីត ទួរគី សហព័ន្ធអារ៉ាប់រួម
អូសេអានី				
អូស្ត្រាលី ញ៉ូវហ្ស៊ីលែនដ៍				
អាមេរិក	**អឺរ៉ុបខាងជើង**	**អឺរ៉ុបខាងត្បូង**	**អឺរ៉ុបខាងកើត**	**អឺរ៉ុបខាងលិច**
ប្រេស៊ីល	ដាណឺម៉ាក ហ្វាំងឡង់ដ៍ អាយលែនដ៍ ន័រវេ ស៊ុយអែត ចក្រភពអង់គ្លេស	អ៊ីតាលី ម៉ាល់តា ព័រទុយហ្គាល់ អេស្ប៉ាញ	ប៉ូឡូញ	អូទ្រីស បារាំង អាឡឺម៉ង់ លុចសំបួរ ហូឡង់ ស្វីស
អាហ្វ្រិក				
អេហ្ស៊ីប អាហ្វ្រិកខាងត្បូង				

■ សមាជិកក្នុងតំបន់ ■ សមាជិកក្រៅតំបន់

ប្រទេសចិនក្ដាប់ប្រមាណ ៣០% នៃភាគហ៊ុនរបស់ធនាគារ និងជាង ២៦% នៃចំណែកបោះឆ្នោត។ ប្រទេសឥណ្ឌា និងរុស្ស៊ី គឺជាភាគហ៊ុនធំជាងគេលំដាប់លេខរៀងទីពីរ និងទីបី។

ភាគហ៊ុនកំពូលៗទាំង ១០ នៅក្នុង AIIB

សមាជិក	មូលធនចុះបញ្ជី (ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក)	ចំណែកបោះឆ្នោត
ចិន	29.78	26.06%
ឥណ្ឌា	8.37	7.51%
រុស្ស៊ី	6.54	5.93%
អាល្លឺម៉ង់	4.48	4.15%
កូរ៉េខាងត្បូង	3.74	3.50%
អូស្ត្រាលី	3.69	3.46%
បារាំង	3.38	3.19%
ឥណ្ឌូនេស៊ី	3.36	3.17%
ប្រេស៊ីល	3.18	3.02%
ចក្រភពអង់គ្លេស	3.05	2.91%

ប្រភពព័ត៌មាន៖ AIIB (2015), China Daily (2015)

ដូចយើងបានឃើញខាងលើហើយថា ចំណែកបោះឆ្នោតរបស់ចិននៅ AIIB គឺធំជាងសមាជិកណាៗទាំងអស់ ហើយធំជាងចំណែកបោះឆ្នោតបូកបញ្ចូលគ្នារបស់ប្រទេសឥណ្ឌា រុស្ស៊ី អាល្លឺម៉ង់ កូរ៉េខាងត្បូង និងអូស្ត្រាលី ដែលជាភាគហ៊ុនធំបន្ទាប់ទាំងប្រាំថែមទៀតផង។

ការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់តាមវិស័យ និងគោលវិធីរបស់ AIIB

គោលបំណងរបស់ AIIB ដែលត្រូវបានលើកឡើងគឺដើម្បី៖

1. ជម្រុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព បង្កើតធនធាន និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្នុងទ្វីបអាស៊ី តាមរយៈការវិនិយោគលើផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងវិស័យផលិតភាពដទៃទៀត និង
2. លើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជាដៃគូក្នុងតំបន់ ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះបញ្ហាប្រឈមផ្នែកការអភិវឌ្ឍ តាមរយៈការធ្វើការងារក្នុងកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍ពហុភាគី និងទ្វេភាគីដទៃទៀត។[3]

លោកប្រធានធនាគារ AIIB បានបញ្ជាក់ថា ធនាគារនឹងប្រកាន់យកអត្ថន័យទូលំទូលាយសម្រាប់ពាក្យ "ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ"។ បន្ថែមលើការគាំទ្រចំពោះគម្រោងនានាដូចជាការដឹកជញ្ជូន ថាមពល និងទូរគមនាគមន៍ហើយនោះ ធនាគារក៏នឹងអាចវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសង្គម ដូចជាវិស័យសុខាភិបាល

និងកិច្ចការពារបរិស្ថានផងដែរ។[4] ធនាគារអាចប្រើប្រាស់យន្តការផ្សេងៗជាច្រើន ដើម្បីចែកចាយមូលនិធិរបស់ខ្លួន រួមមានទាំងតាមរយៈកម្ចី ការវិនិយោគលើភាគហ៊ុន (ការទិញភាគហ៊ុន) ការធានាកម្ចី និងការផ្តល់ជំនួយផ្នែកបច្ចេកទេសជាដើម។ AIIB នឹងគាំទ្រយ៉ាងសកម្មឱ្យមានការចូលរួមជាមួយវិស័យឯកជន។[5]

គិតមកត្រឹមខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារបានអនុម័តនូវគម្រោងចំនួនប្រាំមួយដែលខ្លួននឹងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រ ដោយក្នុងនោះរួមមានគម្រោងចំនួនប្រាំដែលធនាគារសហការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមជាមួយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ពហុភាគីដទៃទៀត។ មានគម្រោងចំនួនប្រាំពីរទៀត ដែលកំពុងត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ។[6]

គម្រោងរបស់ AIIB ដែលត្រូវបានប្រកាសគិតមកត្រឹមខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦

ប្រទេស	គម្រោង	តម្លៃ	សំគាល់
ប៉ាគីស្ថាន	គម្រោងសាងសង់ផ្លូវជាតិហាយវេ M4	$273 លាន	សហអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន រួមជាមួយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) និងនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (DfID) របស់ចក្រភពអង់គ្លេស។
តាជីគីស្ថាន	គម្រោងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវផ្លូវ Dushanbe-Uzbekistan	$106 លាន	សហអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន រួមជាមួយធនាគារអឺរ៉ុបសម្រាប់ការស្តារ និងអភិវឌ្ឍ។
បង់ក្លាដេស	គម្រោងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធចែកចាយថាមពល	$262 លាន	អនុវត្តដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាលអគ្គិសនីជនបទរបស់បង់ក្លាដេស និងក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី Dhaka។
ឥណ្ឌូនេស៊ី	គម្រោងថ្នាក់ជាតិដើម្បីកែលម្អតំបន់អាណាធិបតេយ្យ	$216.5 លាន	សហអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន រួមជាមួយធនាគារពិភពលោក។
ប៉ាគីស្ថាន	គម្រោងពង្រីកថាមពលវារីអគ្គិសនី Tarbela 5	$300 លាន	សហអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន រួមជាមួយធនាគារពិភពលោក។
មីយ៉ាន់ម៉ា	គម្រោងរោងចក្រថាមពលឧស្ម័នទុរប៊ីន Myingyan	$២០ លាន	សហអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន រួមជាមួយសាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។

រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងរបស់ AIIB

AIIB មានរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងជាបីថ្នាក់រួមមាន៖ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សានាយក និងប្រធានម្នាក់។[7] ខុសប្លែកពីធនាគារពិភពលោក និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ធនាគារ AIIB ពុំមានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនិវាសដ្ឋានឡើយ។ ផ្ទុយមកវិញ ក្រុមប្រឹក្សារបស់ AIIB ជួបប្រជុំគ្នាជាទៀងទាត់ តាមរយៈសន្និសីទវីដេអូ។

បច្ចុប្បន្ន ក្រុមប្រឹក្សាអនុម័តលើគម្រោងទាំងអស់ ប៉ុន្តែនាពេលអនាគត AIIB គ្រោងនឹងធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចក្នុងការសម្រេចចិត្តទៅឱ្យថ្នាក់គ្រប់គ្រងធនាគារ។[8] ចំណែកនៅឯធនាគារពិភពលោក និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី រាល់គម្រោងថ្មីៗទាំងអស់ ត្រូវមានការអនុម័តពីក្រុមប្រឹក្សា។ ការធ្វើបែបនេះ អនុញ្ញាតិឱ្យមានការរក្សាតុល្យភាពអំណាច និងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពក្នុងស្ថាប័នទាំងពីរនេះ។ ក្រាហ្វិចព័ត៌មានខាងក្រោម បង្ហាញអំពីរចនាសម្ព័ន្ធ និងការក្តាប់ភាគហ៊ុនរបស់ធនាគារ។

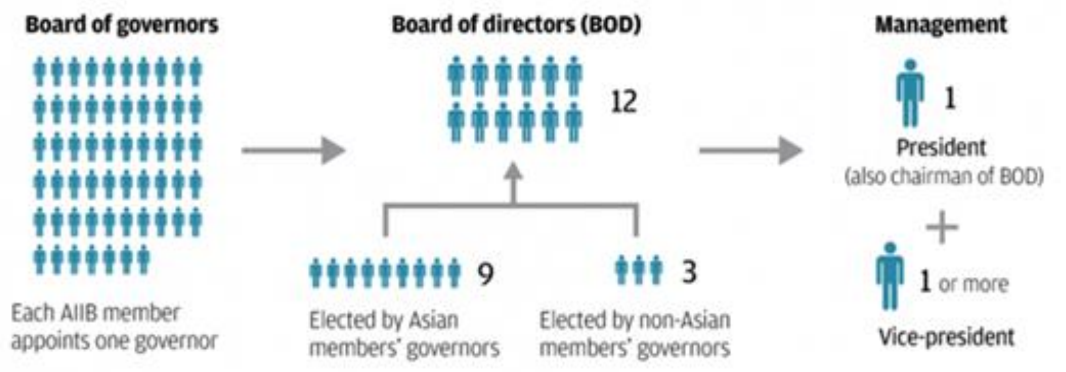

ប្រភពព័ត៌មាន៖ South China Morning Post (2015)

ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ AIIB ដើម្បីធានាតម្លាភាព និងការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ

ប្រធាន AIIB បានសង្កត់ធ្ងន់នូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ AIIB ក្នុងការរក្សាភាព "ស្អាតស្អំ" ហើយបានប្តេជ្ញាចិត្តបង្កើតវប្បធម៌ស្ថាប័នដ៏រឹងមាំ ដោយផ្អែកលើបទដ្ឋានសីលធម៌។ លោកក៏បានលើកឡើងនៅក្នុងឱកាសជាច្រើនថា ធនាគារនឹងប្រកាន់យក "ឥរិយាបទមិនអធ្យាស្រ័យដាច់ខាត" ចំពោះអំពើពុករលួយ។[9]

គោលនយោបាយផ្តល់ព័ត៌មានជាសាធារណៈបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវបានអនុម័តនៅខែមករា ឆ្នាំ ២០១៦។ គោលនយោបាយនេះ តម្រូវឱ្យធនាគារត្រូវចេញផ្សាយទាំងព័ត៌មានផ្នែកស្ថាប័ន និងព័ត៌មានផ្នែកប្រតិបត្តិការ លើកលែងតែមាន "ហេតុផលរឹងមាំសម្រាប់ការរក្សាការសម្ងាត់"។[10] សំខាន់ជាងនេះទៀត គោលនយោបាយបញ្ជាក់ថា នឹងបោះពុម្ពផ្សាយឯកសារការវាយតម្លៃបរិស្ថាន និងសង្គមសំខាន់ៗ។[11] ការបើកចំហរឯកសារទាំងអស់នេះមានភាពចាំបាច់ណាស់ ប៉ុន្តែគោលនយោបាយនេះខ្វះភាពច្បាស់លាស់អំពីការកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ការបើកចំហរឯកសារទាំងនេះ ជាពិសេសគឺ តើព័ត៌មាននោះនឹងត្រូវផ្សព្វផ្សាយ នៅពេលគម្រោងកំពុងស្ថិតក្រោមការពិចារណា ឬចំពោះតែក្រោយពេលបានទទួលការអនុម័តរួចហើយ។

ធនាគារក៏ត្រូវបានតម្រូវឱ្យបង្កើតយន្តការមួយ ដើម្បីមើលខុសត្រូវលើការគ្រប់គ្រង និងប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារផងដែរ។[12] តួនាទីមើលការខុសត្រូវនេះ នឹងត្រូវអនុវត្តដោយនាយកដ្ឋានអនុលោមភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសុច្ចរិតភាព ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងរួចហើយ ប៉ុន្តែកំពុងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលអភិវឌ្ឍបន្ថែមទៀត នៅពេលសរសេរអត្ថបទនេះ។

ការធានាសុវត្ថិភាពផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម

នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ AIIB បានអនុម័តលើក្របខ័ណ្ឌការងារផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គម (ESF) របស់ខ្លួន ដែលចែងអំពីបទដ្ឋាន និងគោលនយោបាយដែលគួរអនុវត្តនៅក្នុងគម្រោងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយ AIIB ។ ក្របខ័ណ្ឌការងារនេះនឹងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពក្រោយរយៈពេលបីឆ្នាំ។[13] ESF ចែងអំពីការតម្រូវជាកាតព្វកិច្ចចំពោះគម្រោងនីមួយៗ រួមទាំងបទដ្ឋានផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមចំនួនបី ស្តីពីការវាយតម្លៃ និងការគ្រប់គ្រងគម្រោង ការតាំងទីលំនៅដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត និងជនជាតិដើមភាគតិច។

ESF ផ្ទុកនូវពាក្យពេចន៍គួរជាទីសង្ឃឹមមួយចំនួន ដោយបានបញ្ជាក់ថា AIIB អនុវត្តតាមគោលការណ៍ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព មានការចូលរួម ការពង្រឹងអំណាចប្រជាជនមូលដ្ឋាន និងការចូលរួមជាមួយសាធារណ។ ប៉ុន្តែ បើទោះបីជាមានចក្ខុវិស័យបែបរីកចម្រើនយ៉ាងនេះក្តី ក៏យើងឃើញថា ESF ក៏នៅមានចំណុចខ្សោយ និងចន្លោះប្រហោងមួយចំនួនផងដែរ។ សំណៅព្រាងរបស់ឯកសារនេះត្រូវបានផ្តល់ជូននៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៥ ហើយក្រុមសង្គមស៊ីវិលក៏បានទទួលឱកាសដ៏ខ្លីក្នុងការផ្តល់មតិយោបល់ផងដែរ។ នៅក្នុង ESF ដែលត្រូវបានអនុម័ត មានដាក់បញ្ចូលការកែលម្អលើផ្នែកសំខាន់ៗជាច្រើន បន្ថែមពីលើសេចក្តីព្រាងទីមួយ ដោយបានឆ្លើយតបទៅនឹងកង្វល់ដែលសង្គមស៊ីវិលបានលើកឡើង ប៉ុន្តែឯកសារនេះក៏នៅតែមានចំណុចខ្សោយចម្បងៗមួយចំនួននៅឡើយ។

ទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ AIIB បញ្ជាក់ថាខ្លួននឹងមិនផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយចេតនា ដល់គម្រោងទាំងឡាយណាដែលមានពាក់ព័ន្ធ ឬបណ្តាលឱ្យកើតមានការបណ្តេញចេញដោយបង្ខំនោះឡើយ ដែលនេះជាការប្តេជ្ញាចិត្តមួយគួរឱ្យកោតសរសើរ។ នៅក្រោមក្របខ័ណ្ឌការងារនេះ ការបណ្តេញចេញអាចធ្វើឡើងបានតែនៅក្នុង "លក្ខណៈមួយអនុលោមតាមគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាននៃនីតិវិធីច្បាប់ត្រឹមត្រូវ" ប៉ុណ្ណោះ។ ទោះយ៉ាងណាក្តី និយមន័យនៃការបណ្តេញចេញដោយបង្ខំនៅក្រោមក្របខ័ណ្ឌការងារនេះ មិនបានដាក់បញ្ចូលនូវការបណ្តេញចេញ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈការអនុវត្តសិទ្ធិអស្សាមិករណ៍ ឬការធ្វើលទ្ធកម្មដីធ្លីជាកាតព្វកិច្ច ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ជាតិនោះឡើយ។ បញ្ហានេះបានកើតឡើង បើទោះបីជាច្បាប់របស់ប្រទេសជាសមាជិក AIIB ជាច្រើន ពុំមានបទប្បញ្ញត្តិរឹងមាំដើម្បីធានាថា គម្រោងដែលបង្កឱ្យមានការជម្លៀសប្រជាពលរដ្ឋ ពិតជាលើកកម្ពស់សុខមាលភាពទូទៅយ៉ាងពិតប្រាកដ ឬធានាថាការជម្លៀសប្រជាពលរដ្ឋ និងហានិភ័យពាក់ព័ន្ធ មានភាពសមហេតុផល និងមានសមាមាត្រទៅនឹងប្រយោជន៍សាធារណៈដែលកើតចេញពីការជម្លៀសនេះក៏ដោយ។

បទដ្ឋានដែលមានចេតនាជួយការពារសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ជនជាតិដើមភាគតិច បង្កើតនូវបទដ្ឋានគោលទាបជាងបទដ្ឋានរបស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិដទៃទៀត។ អ្វីដែលគួរជាទីបារម្ភបំផុតនោះគឺច្បាប់ចុងក្រោយនៃបទដ្ឋាននេះ បានដកចេញនូវការលើកឡើងស្តីពីតម្រូវការចាំបាច់ក្នុងការធានាឱ្យមានការយល់ព្រមដោយសេរីជាមុនដោយផ្អែកលើការផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ (FPIC) ដែលមាននៅក្នុងច្បាប់មុននៃឯកសារនេះ ហើយដាក់ជំនួសមកវិញដោយទស្សនាទានស្តីពីការ*ពិគ្រោះយោបល់* ដោយសេរីជាមុន និងផ្អែកលើព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ (FPICon) ដែលត្រូវបានកំណត់និយមន័យយ៉ាងអន់បំផុត។ បទដ្ឋាននេះ ជាបទដ្ឋានមិនសូវមានភាពម៉ត់ចត់ ហើយផ្តល់សិទ្ធិដល់ជនជាតិដើមភាគតិច តិចជាងសិទ្ធិដែលមាននៅក្នុងបទដ្ឋាន FPIC។

ESF លើកឡើងអំពីយន្តការឃ្លាំមើលមួយ ដែលប្រជាពលរដ្ឋអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងបាន ប្រសិនបើពួកគេជឿជាក់ថាពួកគេបានរងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ឬទំនងជានឹងរងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ដោយសារតែការខកខានរបស់ធនាគារក្នុងការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌការងារនេះ។[14] នៅក្នុងពេលសរសេរអត្ថបទនេះ AIIB បានចាត់តាំងឱ្យមានប្រធានអង្គភាពនេះហើយ ប៉ុន្តែគោលនយោបាយប្រតិបត្តិការរបស់អង្គភាពនេះនៅមិនទាន់បានអនុម័តនៅឡើយ ហើយអង្គភាពក៏នៅមិនទាន់មានបុគ្គលិកពេញលេញដែរ។ ដូចគ្នានឹងយន្តការបណ្តឹងរបស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀតដែរ វាជាការចាំបាច់ណាស់ដែលត្រូវមានយន្តការឃ្លាំមើលដ៏រឹងមាំមួយ ដើម្បីធ្វើឱ្យធនាគារមានគណនេយ្យភាព។ យន្តការប្រភេទនេះ អាចជួយការពារសុវត្ថិភាពពីគ្រោះថ្នាក់នានាសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋរងផលប៉ះពាល់ពីគម្រោង ឬជួយសម្របសម្រួលការផ្តល់សំណងក្នុងករណីមានគ្រោះថ្នាក់កើតឡើង។

អន្តរទំនាក់ទំនងរវាង AIIB និងស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត

ប្រទេសចិន ចង់សង្កត់ធ្ងន់ឱ្យឃើញថា AIIB នឹងជួយបំពេញបន្ថែមលើការងាររបស់ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុពហុភាគីដែលមានស្រាប់ ជាជាងដើរតួជាគូប្រជែងរបស់ស្ថាប័នទាំងនោះ។ ដោយសារតែធនាគារនេះជាស្ថាប័នថ្មី ហើយនៅត្រូវជ្រើសរើសបុគ្គលិកពេញសិទ្ធិដើម្បីដំណើរការ និងគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការណ៍ AIIB ចង់រកឱកាស ដើម្បីធ្វើជាសហអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានក្នុងគម្រោងនានាជាមួយស្ថាប័នដែលមានស្រាប់។ នៅឆមាសទីមួយនៃឆ្នាំ២០១៦ ធនាគារពិភពលោក ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងធនាគារអឺរ៉ុបសម្រាប់ការស្តារ និងអភិវឌ្ឍ បានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយ AIIB ដើម្បីស្វែងរកឱកាសធ្វើការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមគ្នា។ ថ្នាក់ដឹកនាំរបស់មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាហ្វ្រិក ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អ៊ីស្លាម និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ថ្មី ក៏បានបង្ហាញចំណាប់អារម្មណ៍ចង់ធ្វើសហប្រតិបត្តិការផងដែរ។ នៅពេលកំពុងសរសេរអត្ថបទនេះ គម្រោងប្រាំក្នុងចំណោមគម្រោងដែលបានអនុម័តហើយទាំងប្រាំមួយរបស់ធនាគារ គឺជាគម្រោងទទួលការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមគ្នា។

ការរៀបចំផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមគ្នានេះ មានអត្ថន័យ និងសក្តានុពលគួរជាទីកត់សម្គាល់យ៉ាងខ្លាំង។ យើងឃើញថា ការចូលរួមបន្ថែមរបស់ AIIB នឹងបង្កើនហិរញ្ញវត្ថុដែលមាន ដែលអាចជួយបំពេញចន្លោះខ្វះខាតដែលមាននាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ការដាក់បញ្ចូលនូវមូលធនពី AIIB នឹងអនុញ្ញាតិឱ្យធនាគារទាំងឡាយអាចដាក់ធនធានរួមបញ្ចូលគ្នា ដែលជាការជួយសម្រួលដល់ការចាប់យកនូវគម្រោងធំៗថែមទៀត និងជួយរំលែកនូវហានិភ័យផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ ជាងនេះទៀត ក្នុងករណីដែលគម្រោង AIIB ចូលរួមផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានជាមួយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិដទៃទៀត បទដ្ឋានផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថាន ឬគោលនយោបាយការពារសុវត្ថិភាពរបស់ស្ថាប័នទាំងនោះ ទំនងជាត្រូវយកមកអនុវត្ត ហើយប្រជាពលរដ្ឋរងផលប៉ះពាល់ពីគម្រោងនឹងមានលទ្ធភាពចូលទៅប្រើប្រាស់យន្តការបណ្តឹងរបស់ស្ថាប័នទាំងនោះ។

សន្និដ្ឋាន

AIIB គឺជាស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុពហុភាគីដឹកនាំដោយប្រទេសចិនដំបូងគេបំផុត ហើយធនាគារនេះកំពុងផ្សព្វផ្សាយខ្លួនឯងថាជាគំរូថ្មីមួយ ដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង និងអភិបាលកិច្ចកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពប្រសិទ្ធិផល និងសក្តិសមសម្រាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់អាស៊ី។ ទ្វីបអាស៊ីជួបប្រទះបញ្ហាកង្វះហិរញ្ញវត្ថុគួរឱ្យកត់សម្គាល់សម្រាប់ផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ រដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងតំបន់នេះទាំងមូល បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវក្តីប្រាថ្នាចង់ទាក់ទាញការវិនិយោគទ្រង់ទ្រាយធំលើគម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ជាពិសេសលើវិស័យដឹកជញ្ជូន ថាមពល និងគម្រោងដទៃទៀតដែលជួយសម្របសម្រួលដល់ការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង។ AIIB នឹងចូលរួមវិភាគទានក្នុងការឆ្លើយតបចំពោះសេចក្តីត្រូវការនេះ។ ជាក់ស្តែង លទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទានកាន់តែច្រើននេះ ត្រូវបានប្រជាជាតិជាច្រើនបង្ហាញការស្វាគមន៍ ដូចបានស្តែងចេញតាមរយៈកំណើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃចំនួនសមាជិកធនាគារ។ ក្នុងនាមជាស្ថាប័នថ្មីមួយ AIIB នៅមានការងារជាច្រើនទៀតដែលត្រូវធ្វើ ដើម្បីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពផ្នែកស្ថាប័ន និងគោលនយោបាយប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។ ស្របពេលដែលធនាគារនេះមានការអភិវឌ្ឍឈានទ្បើង អ្នកសង្កេតនានានឹងត្រូវឃ្លាំមើលដោយយកចិត្តទុកដាក់ ថាតើគម្រោងជុំដំបូងរបស់ធនាគារនេះត្រូវបានអនុវត្តដោយរបៀបណា និងថាតើ AIIB ទទួលបានលទ្ធផលការងារកម្រិតណាក្នុងការអនុវត្តបទដ្ឋានសង្គម និងបរិស្ថាន។

ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មាននេះដកស្រង់ចេញពីរបាយការណ៍អង្គការ Inclusive Development International ដែលមានចំណងជើងថា Making Inroads: Chinese Infrastructure Investment in ASEAN and Beyond ។

ការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយនេះបានទទួលការគាំទ្រពី Heinrich-Böll-Stiftung South East Asia,The McKnight Foundation and Planet Wheeler Foundation

ការបោះពុម្ពផ្សាយនេះបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណអនុញ្ញាតក្រោម Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License

---

[1] AIIB, *Articles of Agreement*, article 4.
[2] Li, X. (2016, 31 May), *AIIB will have 100 countries as members by year-end: JinLiqun*, ចិនDaily. http://europe.ចិនdaily.com.cn/business/2016-05/31/content_25555463.htm (accessed May 2016).
[3] AIIB (2015), *Articles of Agreement*, article 1.
[4] Hou, L. (2015, 20 September), *AIIB Vows to Engage Private Sector in Asia's Infrastructure Investment*, CRI English. http://english.cri.cn/12394/2015/09/20/2202s896811.htm (accessed May 2016).
[5] Xinhua (2015, 21 September), *AIIB vows to engage private sector across world in Asia's infrastructure investment*, China Daily. http://www.chinadaily.com.cn/business/2015-09/21/content_21937599.htm (accessed May 2016).
[6] AIIB (2015), *Projects*. http://www.aiib.org/html/PROJECTS/ (accessed May 2016).
[7] AIIB (2015), *Articles of Agreement*, article 21.
[8] AIIB (2016), *Operational Policy on Financing*, article 3.5.1.
[9] Xinhua (2015, 23 March), *AIIB to have zero-tolerance for corruption: official*, Xinhuanet. http://news.xinhuanet.com/english/2015-03/22/c_134087672.htm (accessed May 2015).
[10] AIIB (2016), *Public Information Interim Policy*, article 4.
[11] AIIB (2016), *Public Information Interim Policy*, article 7.
[12] AIIB (2015), *Articles of Agreement*, article 26.
[13] AIIB (2016), *Environmental and Social Framework*, para 4.
[14] AIIB (2016), *Environmental and Social Framework*, para 64.